

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, УПРАВЛІННЯ
ТА СУСПІЛЬНИХ НАУК

СОЦІАЛЬНА РОБОТА: СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, РОЗВИТОК

МАТЕРІАЛИ VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
18 ГРУДНЯ 2025 РОКУ

Львів – 2026

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Факультет психології та соціального захисту

Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук

**СОЦІАЛЬНА РОБОТА:
СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, РОЗВИТОК**

Матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
18 грудня 2025 року

Львів – 2026

УДК 316.4.05: 009. 37.032

Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток.
Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 18 грудня 2025 р.; [за ред.: Нагірняка М.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2026. 590 с.

Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (грудень 2025 р.) присвячені стратегічним змінам у системі соціальної роботи під впливом воєнного стану. У збірнику проаналізовано перехід до розвивальної парадигми та впровадження інноваційних технологій у соціальну політику. Особлива увага приділена комплексній підтримці ветеранів, військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб та громадян, які постраждали від наслідків бойових дій. Матеріали охоплюють широкий спектр тем: від психологічної реабілітації та соціального супроводу в секторі безпеки до новітніх методів соціального менеджменту та взаємодії державних і громадських інституцій.

Опубліковані тези мають вагомe значення для модернізації вищої освіти та практичної діяльності. Вони спрямовані на: вдосконалення професійної освіти, формування компетентностей, професійних навичок майбутніх соціальних працівників, сприяння активному обміну досвідом між науковою спільнотою та практикуючими спеціалістами, розробку адаптивної та професійної моделі діяльності фахівця соціальної сфери, що відповідає викликам сучасності.

Це видання стане цінним ресурсом для широкого кола читачів, які прагнуть глибоко зрозуміти виклики, що постали перед соціальною сферою в часи війни та масштабних суспільних змін. Книга пропонує ґрунтовний аналіз пріоритетів розвитку галузі. Особливу увагу приділено стратегіям післявоєнного відновлення, що робить видання актуальним як для науковців, так і для практиків.

Головний редактор: НАГІРНЯК Михайло Ярославович

кандидат історичних наук, доцент
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Протокол № 3, від 23 січня 2026 р.)*

© Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2026

© Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук 2026

© Нагірняк М.Я. 2026

Власенко С. Виготовлення ляльки-мотанки як засіб ресоціалізації ветеранів.....	213
Сахаров Б. Соціальний супровід та соціальна інтеграція ветеранів війни у сучасному суспільстві.....	217
Максютинський О. Інституційні зміни, соціальна мобільність та взаємодія громад в умовах післявоєнного відновлення.....	220
Кінаш О. Соціальна інтеграція внутрішньо переміщених осіб у приймаючі громади: бар'єри, потреби та моделі підтримки.....	223
Морозов С. Основні характеристики соціальних послуг, що можуть надаватися військовослужбовцям і членам їх сімей у процесі соціального супроводу.....	229
Боднар А., Яремко Р. Соціальний супровід ветеранів війни та демобілізованих військовослужбовців.....	235
Лико Є. Актуальні питання реінтеграції, адаптації, реабілітації ветеранів.....	241
Зіміч В. Соціальний супровід осіб, які постраждали внаслідок війни, як чинник соціальної адаптації в українському суспільстві	244
Зінченко П. Вторинна травматизація соціальних працівників: профілактика вигорання під час роботи з військовими.....	248
Костишин Е. Електронні сервіси як інструмент соціального захисту ветеранів у секторі безпеки та оборони	254
Озеров М. Організаційно-правові засади соціальної роботи з ветеранами війни в Україні: теоретичний аспект..	260
Решетченко Д. Особливості психосоціального супроводу військовослужбовців, які повернулися з полону.....	264

Олег МАКСЮТИНСЬКИЙ

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ, СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАД В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Повномасштабна війна в Україні докорінно змінила звичні умови життя суспільства, висунувши на перший план питання підтримки людини в умовах постійної небезпеки та невизначеності. Соціальна сфера опинилася серед тих галузей, які першими відреагували на гуманітарні виклики війни, взявши на себе функцію допомоги тим, хто зазнав втрат, вимушеного переміщення або психологічного виснаження. У цих умовах соціальна робота набула особливого значення як інструмент захисту гідності людини та збереження соціальної рівноваги.

Війна не лише загострила вже наявні соціальні проблеми, а й сформувала нові категорії осіб, які потребують комплексної та тривалої підтримки. Внутрішньо переміщені особи, сім'ї військовослужбовців, поранені захисники та родини загиблих стали фокусом уваги соціальних служб. Це зумовило необхідність переосмислення підходів до соціальної роботи, розширення її функцій та впровадження гнучких форм взаємодії, здатних ефективно діяти в кризових умовах.

Водночас важливою стала роль громади як простору взаємодопомоги, солідарності та відновлення. Саме на локальному рівні найбільш відчутними є наслідки війни, але водночас тут з'являються ініціативи підтримки, волонтерства та спільної відповідальності. У такому контексті соціальна робота виходить за межі індивідуальної допомоги, перетворюючись на чинник зміцнення соціальної згуртованості та підготовки громад до післявоєнного відновлення.

Суттєвим наслідком війни стало глибоке переосмислення соціальної роботи, яке торкнулося як її інституційних основ, так і щоденної практики соціальних

служб. В умовах гуманітарної кризи соціальна робота виступає ключовим механізмом підтримки внутрішньо переміщених осіб, родин військовослужбовців, постраждалих від бойових дій та інших вразливих категорій населення. Як наголошує Барановська, виклики воєнного часу вимагають від соціальних служб високої мобільності, дотримання етичних стандартів, психологічної стійкості та здатності діяти ефективно навіть у невизначених і кризових умовах [1, с. 11].

Одним з фундаментальних напрямів трансформації є розширення форм і моделей роботи в громаді. У методичних рекомендаціях наголошується, що громада є базовим простором для самоорганізації та реалізації соціальної політики, де «кожна територіальна громада концентрує специфіку проблем та потреб населення» [2, с. 3].

У цих умовах соціальні працівники мають працювати не лише з окремим клієнтом, а з групами, локальними ініціативами, будуючи стратегії колективної стійкості.

Суттєвою інституційною зміною є запровадження служб супроводу військовослужбовців та їхніх сімей, що регламентовано постановою Кабінету Міністрів України № 948. Документ визначає, що служби супроводу мають забезпечувати підтримку поранених, родин загиблих, зниклих безвісти, а також здійснювати «участь у відновлювальних, адаптаційних та реінтеграційних заходах» [3, с. 2–3].

Це розширює межі соціальної роботи та інтегрує її у систему оборонних і безпекових структур держави.

Важливим завданням соціальних працівників є підтримка внутрішньо переміщених осіб і сприяння соціальній мобільності. Зокрема, ВПО потребують багаторівневої допомоги – гуманітарної, психологічної, соціально-правової та освітньої, що значно підвищує навантаження на соціальні служби та вимагає нових практик взаємодії між установами [1, с. 19]

Особливої ваги набуває професійна компетентність соціальних працівників. На думку вчених, у воєнних умовах діяльність соціального працівника повинна включати роботу у

мультидисциплінарних командах, правовий супровід, психологічну підтримку, дотримання етичних принципів, які унеможливають будь-який примус клієнта [4, с. 42].

Післявоєнне відновлення громад потребує формування нової культури взаємодії, заснованої на соціальній згуртованості, колективній відповідальності та активності місцевого населення. Як зазначає соціальна теорія громади, стійкість відновлюється завдяки розвитку соціального капіталу, локальних мереж підтримки, участі громадян у плануванні змін [2, с. 6]. У цьому контексті соціальна робота виступає не лише як сфера допомоги, а як інструмент розвитку та соціальних інновацій.

Отже, соціальна робота в умовах війни та післявоєнної реконструкції зазнає глибоких змін, що стосуються інституційних структур, професійних ролей та рівнів взаємодії. Її ефективність визначатиме здатність суспільства відновитися, забезпечити гідне життя постраждалих груп та сформувати стійкі, згуртовані громади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська А.В. *Соціальна робота в умовах воєнного стану: виклики та досвід*. Чернівці, 2025. 45 с.
2. Бичук І.О., Сокол М.В. *Соціальна робота в громаді: Методичні рекомендації*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 36 с.
3. Деякі питання впровадження діяльності служб супроводу військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей: Постанова КМУ № 948 від 20.08.2024.
4. Костишин Е., Хамуляк Т. Новації щодо здійснення соціального супроводу військовослужбовців, ветеранів війни в Україні. *Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених (15 листопада 2024 року, м. Львів). С. 42–49.